

Rusi zasedajo mesto Budapest

BOJI V HOLANDIJI NADALJUJEJO; PATTON ZAČEL Z NOVO OFENZIVO

London, Anglija. — Na vsej zapadni fronti divjajo napreji siloviti boji za razne pozicije, ki kontrolirajo razne prehode in okolice. V Holandiji imajo težke boje Angleži in Kanadci ter delni ameriški oddelki, ki si prizadevajo, da pridejo v posest raznih prehodov preko številnih zalivov, ki segajo po več milij v nizavsko holandsko zalje od Severnega morja v notranjost. Nemci te točke trdovratno branijo, ker vedo, da s tem zadržujejo severno zavezniško krilo. Po osvobojenju mesta Antwerp zavezniška ost pritiška navzgor proti Dordrechtu in Rotterdamu, kjer se stekajo še tri večje reke v morje in je mnogo otočij v zalivih teh rek. Vojskovanje v teh krajih je počasno.

Ameriška tretja armada pod generalom Pattonom razvija novo ofenzivo pod Luksembourgom in so prišli naprej za tri milij.

PRED ODLOČILNO BITKO NA LEYTE; DRUGE VESTI

Leyte, Filipini. — Skoro tri četrtine otoka Leyte je v ameriških rokah. Da bi rešili popolno zavzetje otoka Leyte so Japonci pripeljali na zapadno obrežje otoka v Ormoc zaliv celo divizijo, da bi ojačili svoje sile, ki se umičejo na severno zapadno konico polotoka. Japonska ojačenja so dospela iz Cebu otoka. Ameriški bombniki so napadli japonske ladje in so dve potopili, vendar ojačenja so izkrcali in kolona se zdaj pomici proti Pinamopoanu, 21 milij severno nad Ormocem. Zadnja poročila omenjajo, da so ameriški letalci tudi korakajočo kolono napadli, ki se je razpršila v okoliške bregove. Od vzhoda pa pritiskajo tri ameriške kolone in ob glavni cesti med Leyte in Ormocem se pričakuje, da bo vsak čas zadivljala odločilna bitka med ameriški silami in Japonci. Tu se bo pokazalo, koliko bo zmogla japonska obramba. Na Samari nad otokom Leyte divjajo tudi ostri boji in ameriške čete so napredovale zadnje dni za več milij.

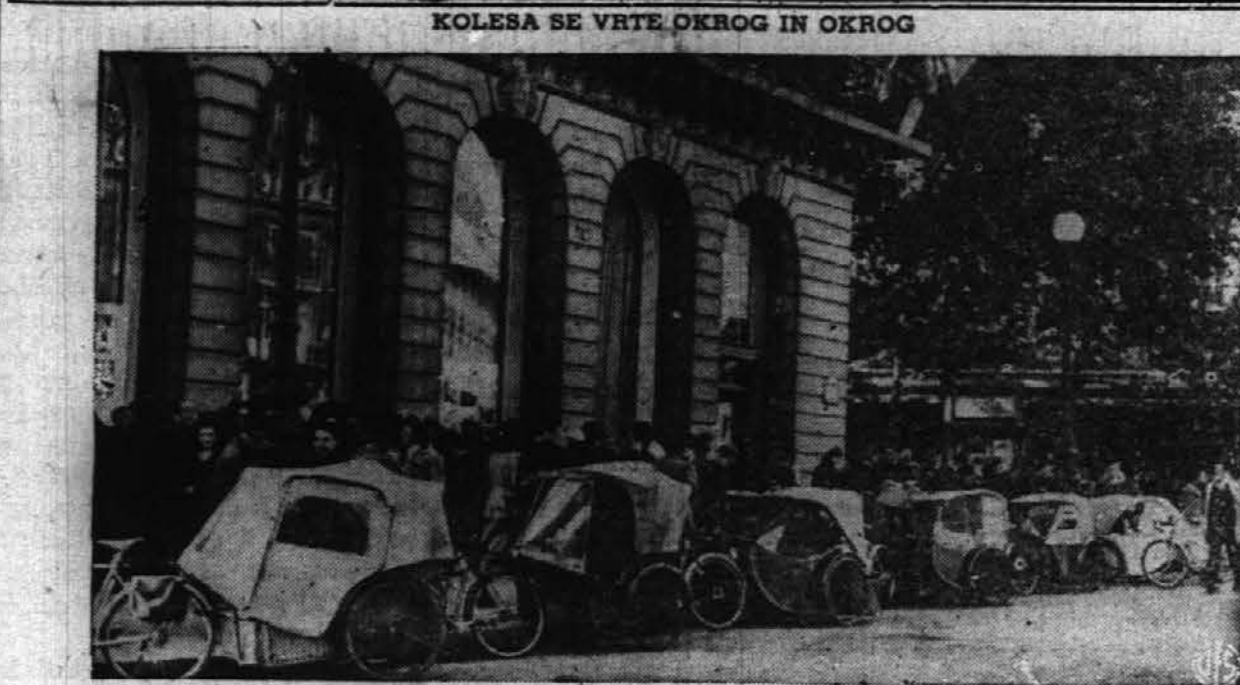
KAMPANJA ZAKLJUČENA; UPANJA OBEH STRANK

New York, N. Y. — Faktično sta kandidata obeh strank zaključila vsak svojo kampanjo že v soboto zvečer. Predsednik Roosevelt je imel velik in vrlo pomenljiv govor v Bostonu, Mass. Governor Dewey pa je govoril kmalu za njim v New Yorku. Oba govora sta bila oddajana širom radio omrežja po Zd. državah. Oba kandidata bosta govorila še nocoj v ponedeljek večer in jutri v torek 7. novembra bo šlo na volišča do blizu 50 milijonov ameriških državljanov, da si izberejo prihodnjega predsednika za bodoča štiri leta. Obe stranki izražati upanje za zmago. Zdi se, da bosta oba kandidata dobila zelo blizu enako število glasov.

Politični strokovnjaki, ki poznajo domačo politiko so mnenja, da demokratsko stranko bo rešil predsednik Roosevelt. Odgovorni in resni ljudje bodo volili Roosevelta že radi tega, ker se nahajamo v vojnem času in izkušenemu Rooseveltu vseka-

lje. Najhujša borba je v teku v okolici mesta Berg, katero je baje že do tal porušeno in je satorno v nedeljo trikrat padlo in bilo zopet trikrat nazaj vzeto. Druga ameriška kolona, ki pritiška južno vzhodno pod Aachenom v smeri proti Kolinu v Porenju, je prebila prvi trdnjavski pas in po izboljšanju in razširjenju svojih pozicij bo kmalu dobila priložnost za udar proti Reni. Nemci tudi tu srdito branijo vsak palec zemlje.

Zavezniški letalci nadaljujejo z zračnimi napadi na nemška mesta, zlasti v zaledjih Porurja (Dalje na 4. strani)

To so pariške kočije najnovejšega domačega izdelka in so narejene iz koles ali biciklov. Cela vrsta jih čaka na Boulevard des Capucines v Parizu, kdaj jih bo kdo poklical, ker drugačnega "taxi" tam zdaj nimajo. Gasolina ni, zato si Parižani pomagajo, kakor vedo in znajo.

CHIKAŽANI ZBRAJAJO ZA PRIZADETE ROJAKE V CLEVELANDU

Chicago, Ill. — V cerkvi sv. Štefana je bilo zadnje nedeljo objavljeno, da se bo zbiralo ta tekoči teden milodare za od katastrofe prizadete slovenske rojake v Clevelandu, Ohio. Farani in drugi so prošeni, da prispejo svoje prispevke v ta namen v župnišče, katero bo objavilo imena vseh prispevatelev in zbirko pa poslalo v Cleveland, Ohio, v pomoč prizadetim rojakom. Kakor znano je mnogim uničil strašni ogenj vse. Zima je tu in mnogim manjka najpotrebnejšega, zato je takojšnja pomoč potrebna. Pomagati svojemu bližnjemu je dolžnost vsakega kristjana. Naši lastni rojaki pa so in morajo biti nam najbližji. Zato pomagajmo jim po svojih močeh.

KONFERENCA ZA ZRAČNI PROMET ODSLA V TAJNOSTI

Chicago, Ill. — Mednarodna konferenca, ki se vrši v Stevens hotelu v Chicagu, na kateri je zbranih do skoro 700 oseb, se je zatekla v tajnost in odseki zdaj zborujejo za zaprtimi vratmi. Razne zakulisne politične kupčije bolj uspevajo v tajnosti, kakor javno, zato menda se je konferenca odločila za tajna zborovanja. Združene države imajo načrt, da bodo otvorile po vojni do dvajset raznih zračnih črt za osebni in transportni promet v razne dele sveta. Po vojni bo ves promet v zraku.

24 UBITIH V ZRAČNI NEZGODI

Hanford, Calif. — Transportno letalo od Transcontinental & Western Air, Inc. je strmoglavilo v deževni nevihti in se razbilo. 21 potnikov in 3 osebe, ki so vodile in upravljale letalo, se je ubilo v nezgodi.

ANGLEŽI ZMAGALI V BURMI

Kandy, Ceylon. — Angleške čete so porazile Japonce v Chin gorovju in jih vrle nazaj. Japonci so v tem delu silili proti trdnjavi Tidimm ob beli cesti, ki vodi skozi severno zapadno Burmo v Indijo.

OTROŠKA EPIDEMIJA NA ŠKOTSKEM

Glasgow, Škotsko. — Otroška epidemija, vnetje želodca in prebavil razsaja na Škot-

KRIŽEM SVETA

Washington, D. C. — Vlada Zdr. držav je oprostila francoske zlate uloge, ki so bile vlozene v tej deželi v zlatu okrog 1 bilijon dolarjev. Te uloge so bile zamrznjene, ko je Francija padla v nemško okupacijo leta 1940. Tedenar bo zdaj na razpolago De Gaullejevi vladi.

Rim, Italija. — Mesto Rim je proglasilo predsednika Franklina D. Roosevelta častnim meščanom radi njegovega delovanja v pomoč Rimu v teh dneh pomanjkanja. Poročilo pravi, da se je pomožna akcija za mesto Rim pospešila po osebnem prizadevanju predsednika Roosevelta.

Atepe, Grčija. — Uradno poročilo omenja, da je domalega vse grško ozemlje osvoboje no izpod Nemcev. Borba za osvobojenje je trajala ravno 40 dni. Nekateri nemški oddelki se še skrivajo v raznih gorah, a so brez pomena in bodo prej ali slej ujeti in razoroženi.

Pariz, Francija. — Francoska vlada bo te dni razpisala veliko notranje posojilo 100 bilijonov frankov. To posojilo bo imelo namen zaustaviti inflacijo in stabilizirati cene v deželi. Odkar je bila Francija osvobodjena nima nikake stalne valute. Cene valuti so se dnevno menjale.

Rim, Italija. — Odkar se je pričela spomladi meseca maja splošna ofenziva pri Cassinu, pa dosedaj znašajo zavezniške izgube 116,150 mož. Nemške izgube v istem času pa znašajo 194,000 mož. V število so vključeni ubiti, ujeti in pogrešani.

London, Anglija. — Svo bodna radio iz Jugoslavije poroča, da so Titove čete obkolile v Južni Srbiji mesto Skoplje in mesto Bitolj, ki se nahajajo tik grške meje. Oba mest bosta padla vsak čas v roke partizanov.

San Francisco, Calif. — Japonska novinarska agencija Domei objavlja, da je rumunska vlada prekinila vse diplomatske zveze z Japonsko. Tako se je Rumunija postavila na vsej črti na stran Zaveznikov.

skem že enajsti teden. Dosedaj je umrlo 296 otrok in 420 jih še boleha na omenjeni bolezni.

JAPONCI PRESEKALI KITAJSKO NA DVA DELA

Chunking, Kitajska. — Višje kitajsko poveljstvo objavlja, da so japonske čete prodrele v predmestje trdnjave Kweilin. To mesto je najvažnejše prometno središče v osrednji Kitajski, skozi katerega gredo česte in železnice proti vzhodu in zapadu. S tem je Kitajska presekana. Za Kitajce pomeni to nov hud udarec. General Stilwell, ki je bil te dni odpoklican iz Kitajske se je trudil, da bi bil Kitajce pripravil do tega, da bi se med seboj spravili in da bi bili vso svojo vojno moč obrnili proti Japoncem. Poslušali ga niso in zmagali so kitajski pokrajinski voditelji, ki se med seboj pripravijo in imajo svojo vojsko razstreseno vsepovsod, na severu proti komunistom, drugod proti drugim, samo tam kjer je res treba pa ne. Kitajci se bodo pač še učili.

KATOLIŠKI LIST BRANI HILLMANA

New York, N. Y. — Katoliški list "The Commonwealth" je objavil koncem zadnjega tedna zanimiv članek, v katerem razpravlja o očitanih prednostih Rooseveltu, da zanj delujejo komunisti kot je n. pr. znani Sidney Hillman, vodja Politične akcije, o kateri pravijo da je naslednica komunistične stranke v Ameriki. List pravi, "da Hillmanov govor o odnosu med delavstvom in industrijem je podoben bolj papeževim enciklikam, kakor pa marksiističnim linijam."

NATHAN GOLDBLATT UMRL

Chicago, Ill. — Zadnji petek je umrl Nathan Goldblatt, eden izmed štirih bratov, ki so lastovali in vodili štirinajst depart ment trgovin v Chicagu. Umrl je v starosti 49 let. On in njegov brat sta pričela pred 40 leti malo trgovino na Milwaukee Ave. Sama sta prodajala in snajžla trgovino. Kot dobra trgovca sta napredovala. Pozneje sta se jima pridružila še dva brata. Podjetje je hitro uspevalo in je danes vredno več sto milijonov dolarjev. Podjetje ima zaposlenih do 8000 uposlancev vseh vrst.

OGLAŠAJTE V "AMER. SLOVENCU"!

OTON HABSBURŠKI SPET NEKAJ SPLETKARI-ZDAJ JE NA PORTUGALSKEM

London, Anglija. — Avstrijski nadvojvoda Oton je 2. novembra dospel na Portugalsko iz Zedinjenih držav. Washington mu je baje dal zagotovilo, da se bo smel vrniti v Avstrijo, ko bo ta osvobodjena. Vsaj tako je sporočil neki zavezniški diplomat svoji vladi v Londonu.

Poleg tega kroži tudi vest, da je na konferenci v Quebecu tudi ministerski predsednik Churchill sprejel Otona. Pravijo pa, da je bila to le poteza vljudnosti in ji ni pripisovati nobene politične važnosti.

Ne prva ne druga vest ne pove nič, da bi Amerika ali pa Anglija nudila Otonu kako zaslonbo ali celo obljubo. Jasno pa je, da Oton ne sil nazaj v Avstrijo, da bi spet lahko jedel dobre jedi, kakor jih znajo pripraviti le dunajske kuharice. Vsekakor mu je bolj na srcu še nekaj drugega: rad bi razpršil tisti stari avstrijski cesarski prestol in se vsedel nanj.

Angleži morda smatrajo le za potezo vljudnosti, ako Churchill sprejme Otona, toda ameriškim zavezniškim deželam Jugoslaviji in Čehoslovaksiji pomeni ta poteza javno žalitev. Člani teh vlad so se izrazili proti časniškim poročevalcem, da nikakor ne verjamejo, da bi Anglija in Amerika v resnici delovali na to, da pride habsburško žezlo spet na površje, toda če bi kdaj poskušali kaj takega, bi se Čehoslovakska in Jugoslavija uprli z vso silo.

Jasno je, da se ljudstva v omenjenih in sosednjih evropskih deželah ne borijo proti nazizskemu gospodovanju zato, da bi si nakopali Habsburžane na vrat. Tako namigavanje jim je

VIŠJI NAZIJI SKUŠAJO UITI IZ JUGOSLAVIJE

London, Anglija. — Da so se Nemci končno odločili, odpovedati se Jugoslaviji, se vidi iz tega, da zdaj skušajo spraviti domov visoke nazijske štabne častnike iz Sarajeva. Zavezniške sile so zadnje dni zavzele 160 milij dalmatinske obale, med drugim tudi važna pristanišča Split, Metković in Dubrovnik. Berlin poroča, da se je morala nazijska posadka umakniti v gore, ko so tam pristale "britiške čete in komunistovske tolpe".

Nemci so se poslužili velikega števila Junker transportnih aeroplanov in v njih skušali odpeljati na varno štabne častnike iz letališča pri Sarajevu, ki je edino letališče, ki ga imajo naziji še v rokah v tistem delu Balkana. Toda na tem begu so jih nadlegovali aeroplani rdeče armade in jim prizadejali veliko škode.

Sarajevo je zadnja nemška postojanka in občealno središče v jugovzhodni Jugoslaviji. Tri železnice se stekajo v tem mestu in več cest gre od tukaj v Bosno, Srbijo in Hercegovino. Vsekakor je ta kraj zadnji up za Nemce, da od tu še rešijo vsaj nekaj svojih obkoljenih čet. V Sandjaku je na stotine Nemcev utonilo, ko so poskušali priti čez reko Lim pri Proje-

Ali že imate
BARAGOVO PRATIKA
za leto 1945?

Ako še ne, pišite takoj po njo. dokler je v zalogi. Letošnja Pratika je zelo zanimiva knjiga za vsako slovensko hišo. Naročite jo zase in za svoje prijatelje. Stane s pošlino samo 40 centov kar je poslali v gotovini. Money order ali znakah na: **BARAGOVA PRATIKA** 1849 West Cermak Road, CHICAGO 8, ILL.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the oldest Slovene newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscriptions:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopisniki so proseni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka jutraj prejšnji teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutraj. — Na dopise brez podpisa se ne osira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kodaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

KAJ PA RUSIJA HOČE?

Zapadni svet se še danes ne more sprijazniti z mislijo, da bi bilo mogoče kako iskreno in res zaupanja vredno sodelovanje z Rusijo. Komunistem in njegova strahovlada v Rusiji tekom zadnjih petindvajset let še danes poganja strah v kosti zapadnih ljudi. Le mladih in liberalnejših ljudi ni več toliko strah pred Rusi. Vsi drugi pa še vedno z nezaupanjem zro na Rusijo in ji ne zaupajo nič kaj preveč.

Krivda za vse to seveda pada na Ruse same. So pač uganjali politične neumnosti pod plaščem komunizma in te neumnosti zdaj rodijo sadove, ki niso preveč prijetni. Krivda za zadene tudi one, ki so Rusijo potiskali v njen kot in ji niso nikdar dovolili, da bi smela dihati tisti sveži zrak, kakoršnega so dihal in uživali zapadni narodi sami. Tem gibanjem in ravnanjem proti Rusiji so načelovali vedno Angleži v prvi vrsti. Ti so vedno postavljali politične ograje okrog Rusije v Baltiku, ob Črnem morju in v Pacifiku.

Šele Peter Veliki je privedel Rusijo do velikih sprememb v njeni zgodovini. Švede je potisnil iz ruskih obrežij v Baltiku in je odprl Rusom na zapadu "okno v svet". Carica Katarina in Potemkin sta izrinila Turke iz severnih obrežij Črnega morja. Od tu naprej pa so bili angleški in ruski interesi v neprestanem dvoboju. Anglija se je bala Rusije, da bi ta prišla do posesti Dardanel, ker bi s tem postala velesila v Sredozemlju. Carica Katarina je pozneje pomagala Nemčiji in Avstriji pri razkosanju Poljske 1795. S slovanskega stališča je bilo to žalostno dejanje. Celo stoletje nato je vsak ruski car pospeševal razširjenje proti zapadu. Revolucija leta 1917 in potem versailski mir pa sta potisnila ruske meje nazaj proti vzhodu. Še bolj jih je potisnila mirovna pogodba v Brest-Litovsku. Poljaki so dobili precejšen kos ruskega ozemlja, do katerega niso bili prav nič upravičeni. Vse to je ugajalo kapitalistični aristokraciji v Londonu in Parizu. Rusija je trpe-la ponižanje.

Rusijo so zapostavljali potem vsa leta pri Ligi narodov. Njenih predlogov niso upoštevali. Kratkot, Rusijo so prezirali. Rusija je to razumela in je obrnila hrbet zapadnemu svetu. Na drugi strani je dobro videla, kaj se pripravljalo od strani nazijev in fašistov v Evropi. Za zaprtimi vratmi se je Rusija pripravljala. Leta 1939 so Angleži in Francozi že moledovali v Moskvi za prijateljstvo. Stalin je napravil istočasno pakt v drugi sobi s Hitlerjem. Zakaj, je bilo že povedano. V glavnem zato, ker 1939 Rusija še ni bila pripravljena. Zato je s papirnatim dogovorom odložila spopad za blizu dve leti. Med tem se je pripravljala. Sledil je 1941 napad, ki je bil še vedno silno nevaren. A Rusi so si toliko opomogli, da so potem v strašni borbi Nemce izčrpali, jih pognali nazaj in jih zdaj tirajo z Nemčijo samo. Sijajna zmaga. Mnogi niso zadovoljni z njo. Mnogim bi bolj ugajalo, da bi se Rusi popolnoma izčrpali; ker se niso, jim ni prav. To zato ne, ker bodo zdaj Rusi predložili svoj račun za svoj delež v tej borbi proti nazizmu in fašizmu. Taka je slika, ki jo nam pokaže površni bežni pogled na Rusijo od Petra Velikega do sedaj.

Kaj bo z Rusijo jutri? To je težko povedati. Lahko se ugotavlja le to, da če bo Rusija imela previdne in modre voditelje, bo po tej vojni postala najjačja sila na svetu. Treba pa bo ruskim voditeljem Solomonove modrosti. Ob njenih potih bodo sovražniki na obeh straneh.

Ruski komunistem je zadal ruskemu ljudstvu težke rane v gotovih ozirih. Rusko narodno gospodarstvo pa se zdi, da je nekako zaščitil in postavil okrog njega tesno zaporo, da ga mednarodni kapitalisti ne morejo izkoristiti. Obenem pa se je izkazalo v Rusiji, da zamore narodno gospodarstvo napredovati in uspevati tudi brez kapitalističnega gospodarskega sistema. In ker kapitalistični sistem nima prilike za izsesavanje, se na drugi strani množi narodno bogastvo, ki je lastnina vseh. S tem totalitarnim kolektivističnim redom je bilo mogoče ustvariti obsežno narodno industrijo in druge številne ustanove, s katerimi je

Rusija v tej borbi zmagala, deloma pa je k njeni zmagi pripomogla tudi pomoč v blagu in orožju od zunaj.

Zapomniti si je pa treba pri vsem to: Zapadni svet je Rusijo vzljudil zadnja leta, ker je njena moč obvarovala tudi zapadni svet pred Hitlerjem. V tem oziru so kosmati Rusi dobrodošli in jih svet pozdravlja. Kako bo zapadni svet gledal na Ruse jutri, ko bodo zahtevali za svoje sodelovanje gotovo plačilo, ko bo Rusija zahtevala gotove točke na Balkanu in drugod po svetu zase, je pa drugo vprašanje. Tako prijazni do Rusov takrat ne bodo, kakor so danes.

Je pa gotovo eno, da Rusija bo potrebna za vzdrževanje miru na svetu. Rusija, kot največja velesila v Evropi, in Združene države, kot največja pomorska in kopna sila na zapadu in v Tihem morju, bosta življensko važno potrebni druga drugi. V sporazumu bosta lahko kontrolirali mir v svetu. Obe imata dovolj prostora na suhem in v odah za svoja vsestranska udejstvovanja. V sporazumu bosta napredovali in z njima vred bo napredoval ves svet.

Če bo pa zapadni svet skušal Rusijo odbiti po vojni, bo pa imel v Rusiji vrlo nevarnega tekmeča. Zato so kaka hujskanja proti Rusiji kaj malo na mestu. Nevarna so, ker bi lahko vodila v strašno bodočnost. Rusi niso zaslužili priznanja samo v tej dobi, ko zmagujejo nad Hitlerjem in so obvarovali svet pred njim, marveč so vredni zahvale in priznanja tudi zdaj in v bodoče, vse dokler bodo stali pri pametnem stališču. Mesto da bi hujskali proti njim, se rajši trudimo z vso dobro voljo do Rusov, da jih vzdržimo pri dobrem in pametnem stališču. Z golim hujskanjem jih lahko le odrinemo in odtujimo in če bi prišlo do kakih nesporazumov, bi ne mogli reči, da smo v njih čisti in nedolžni.

Na Rusih je v prvi vrsti, da zahtevajo le to, do česar so upravičeni in kar so si zaslužili v tej borbi. Na ostalem svetu pa je, da je do Rusov pravičen in da se ne protivi temu, do česar so Rusi upravičeni. Pravica mora veljati na svetu za vse, pa bo prav.

APEL!

Chicago, Ill.

Danes, ko pišem te vrstice, je vernih duš dan. Današnji dan nas opominja na nekaj, kar je tako težko zapisati. Nekako skrivnostno svečani in z grozo prepleteni občutki nas prešinjajo, ko se nam nehotne in ponovno oglašajo kliči v naših dušah: "Pomagajte, pomagajte, vsaj vi, ki ste nam najbližnji!" Da, dragi bratje in setre slovenskega naroda. Tako nas uči naša sv. vera. Zato nam danes na Vernih dušah dan uhajajo na našo groblja, na našo grozno veliko groblje Slovenijo — Jugoslavijo. Z vso silo nam kličejo ti glasovi: "Pomagajte, pomagajte, vsaj vi!" Opozarjajo nas ameriške Slovence na današnji dan, da smo jim najbližnji in naj se usmilimo naše porušene in do tal uničene domovine. Izpod groznih razvalin čujemo glasove naših dragih rajnkih očetov, mater, bratov, sester, otrok ter sorodnikov in mnogih prijateljev. Oni nas danes ne prosijo zase, ne kajti oni so že prestali vse preganjanje, lakoto in mraz. A prosijo za njihove drage, prosijo z milim glasom: o usmilite se jih vsaj vi!

Dragi rojak in rojakinja, ali ne čutiš tudi ti tako? Prepričana sem, da. Saj smo vendar kristjani, ki smo vsi dobro poučeni v Kristusovih naukih, ki nas je učil in nas še uči, da je treba predvsem pomagati svojemu bližnjemu kakor samemu sebi. Kedo pa je naš najbližnji? Gotovo naš lastni narod v domovini, ki je ves razpet na krvavi Golgoti! Ko je svetopisemski bogataš obezval in oblekel uboga Samarijano ob cesti, ni vprašal, h kateri stranki spada, temveč videl je v njem človeka v trpljenju in je pomagal. Znameniti svetnik sv. Martin je odsekjal kos svojega plašča, da je na pol nagega siromaka pokrtil. Sv. vera nas uči nage oblačiti, lačne nasiti in prav danes na Vernih dušah dan čujemo svarični kliči iz grobov: "Usmilite se nas tudi vi, da boste enkrat tudi sami usmiljenji dosegli."

Vsem je že gotovo znano, da se je med nami Slovenci pričela velika kampanja za jugoslovanski relief, predvsem s pobiranjem obleke. Sprejema se vse, le preslaba in raztrgana obleka ne, ker v to so zaviti doma zdaj ubogi reveži. Prosimo posebno žene, naj pridno vse preiščejo, kar je še porabno in bi se dalo nositi, pa naj pošljejo v naš reliefni urad. Tudi obuvale se sprejemajo, a ne z raztrganimi podplati. Čevlje, to je pare, ki gredo skupaj, je treba skupaj zvezati, da se čevlji ne porazgube potem drug od drugega. Posebno dobrodošla bo otroška obleka in pa stari jopički "sweaters". Ako je upazano, prosimo da operete, a gladiti ni treba, ker bo itak vse povezano v bale.

Za okolico okrog sv. Štefana je velikodušno daroval svoje prostore naš slovenski zdravnik Dr. Joseph E. Ursich, na 1901 W. Cermak Rd. in Wolcott Ave., to je nasproti slovenske šole sv. Štefana. Tu bomo zbirali obleko. Prosimo žene in dekleta, naj pridejo, ako morejo, ob večerih po sedmi uri pomagat v omenjene prostore. Prostori bodo odprti danes v ponedeljek večer ob 7. uri. Potem bodo odprti vsak večer. Vsak večer bo kdo notri. Tekom dneva pa se bo dobil ključ od prostorov pri Mrs. Mary Tomažin na 1904 W. Cermak Rd., to je preko ceste.

Toliko je pojasnilo za sedaj. In še enkrat kličem, pomagajte in darujte obleke in vse kar morete v ta namen. Domovina vas prosi. Ne preslišimo njene prošnje!

H. Kušar.

POROČILO IN PRIPOROČILO

Eveleth, Minn.

Kako radi sprejemamo prijatelja, ki nas pride obiskat, da se z njim pogovorimo o tem in onem. Prav tako tudi težko pričakujemo naš priljubljeni list, da pride in nam pove veliko novic iz vseh krajev Amerike, Evrope in drugih delov sveta, posebno pa, da nas seznanja z najnovejšim razvojem današnje svetovne igre, ki je velika šaloma in velika tragedija, vse obenem.

Naš list Am. Slovenec bi mo-

ral zahajati v sleherni slovenski dom. Ravno tako tudi odlični mesečnik Novi Svet, za katerega je ravno sedaj kampanja v polnem razmahu. No, pa o tem malo pozneje.

Novic, ki bi jih iz naše naselbine lahko sporočili Am. Slovenec, bi se morda že nabralo, ne vem pa, če bi bile zadosti zanimive za današnje čase, ko je vedno vse polno svetovnih novic. Nekaj naj pa le omenim tudi o nas.

Da smo v Minnesoti mrzli, to že vsi veste. Letos smo že dne 1. oktobra dobili par snežink, menda za vzorec, kakšen bo spet letos sneg.

Naj tudi nekoliko sporočim o nagli smrti našega rojaka, pionirja Primoža Petriča.

Midva sva delala skupaj v neposredni bližini v odprtem rudniku tik pod Evelethom. V soboto 7. okt. popoldne je prišel na moj delovni prostor, vrnil izposojeno orodje, se zahvalil in pristavil, da o takem vremenu — bilo je deževno — zunaj delati res ni čisto nič prijetno. "Kaj hočeš, Primo? Ne moreš pomagati!" pravim. "To je lahko," odvrne; "kar doma ostati, pa je!" "Tisto že," pripomnim, "samo ček bo drugačen potem!" Zasmejal se je in odšel.

Naslednji dan, v nedeljo, po prvi sv. maši pa zvem, da Primoža Petriča ni več med živimi. Umrl je v zgodnjih jutranjih urah.

Ta vest je vsakega sorojaka pretresla, posebno pa sodelavce v rudniku, ki smo videli moža korenjaka še veselega na delu prejšnji dan. Bil je veselega značaja in marsikatero šaljivo je podrl. Bil je tudi dober katoličan in dober oče svojih številnih družini. Dolga leta je bil naročnik tega lista. Pokojni Primo je bil star 66 let, doma pa je bil iz Iga pri Ljubljani. Zapuščal žalujčo soprogo in deset že odraslih sinov in hčera; najmlajši sin je v Italiji. Dragi Primo, počivaj v miru božjem!

Prej sem že omenil, da se vrši kampanja za Novi Svet, to je, da si prijatelji lista prizadevajo te dni pridobiti zanj čimveč novih naročnikov. Pri tem pa ne gre le za dobro lista, temveč tudi za dobro novih naročnikov, da dobijo nov užitek, kakoršnega jim ne nudi, vsaj v toliki meri ne, nobena druga publikacija. Vsak naj se posluži te prilike. Zdj bode spet gostovali pri nas dolgi zimski večeri in bomo sedeli pri toplih pečih. Česa nam je še treba, kakor vzeti v roke zanimivo berilo, kakor list Novi Svet, ki ravno sedaj prinaša krasno povest "Nevesta z milijoni?" Dan na dan čitamo o milijonih, ki jih žre današnja vojna, pa pogledamo še, kakšno dobo bo imela ta naša nevesta v Novem Svetu. Pa ne samo to; v listu bomo našli še vse polno drugega zanimivega in podučnega, pa tudi zabavnega.

Neki rojak tu na West Evelethu ima ženo, ki ne zna čitati slovensko. Pred nedolгим sem ga obiskal zaradi naročnine, pa mi pravi, da pred vsem se mora Novi Svet plačati, ker je tako koristen v vseh ozirih. "Celo naša mama se je naučila iz tega lista, kako se potica peče," mi pravi. "Kadar se mama pripravi k peki, jaz pa Novi Svet v roke, pa ji iz njega tolmačim, kaj in kako, pa z združenimi močmi spečeva prav dobro potiso in še kaj drugega." Tako pravi tisti Tone, pri katerem dobiš steklenico piva za 15 centov, ako pa dve spiješ, sta pa samo 30 krajearjev! Poskusite še Vi. Morda boste tudi Vi kaj takega našli v Novem Svetu, pa še marsikaj drugega.

List Novi Svet prinaša tudi zgodovinske podatke iz slovenskih naselbin. Po teh podatkih boste morda našli svojega prijatelja, sosedo ali celo bližnjega sorodnika, ki že niste slišali o njem leta in leta.

V kolikor mi je znano, bo Novi Svet v kratkem začel priobčevati take podatke iz sloven-

skih naselbin v Minnesoti. Predvsem je priporočljivo za one, ki so že bili naročeni na ta list in so ga iz tega ali onega vzroka opustili, posebno pa za one, ki so imeli že prej ali kasneje kak izreden dogodek v družini.

Vsaka slovenska družina bi morala biti naročena na ta prelepi družinski list. Poslužite se te prilike, da boste lahko čitali krasne povesti, povrh boste pa še dobili lepo nagrado v obliki zastave zmage.

V kratkem bom imel na rokah tudi Baragovo pratiko. Sezite po nji, ker letos je izredno zanimiva. Ako Vas slučajno ne obiščem v kratkem, jo lahko dobite na mojem domu.

Pozdrav vsem naročnikom tega lista in Novega Sveta!

J. R. Strah,
205 Hayes St.

KO LADJA PLAVA PROTI

DOMU

Piše T. Sgt. Victor Ceryanec
Na Pacifiškem oceanu
13. oktobra 1944

Pozdravljeni vsi skupaj!

Tukaj sem, sredi Pacifiškega oceana, in bi vam rad napisal nekoliko vrstic. Pismo bom oddal na pošto, kakor hitro dopsem v Države.

Veste, da se še vedno bojim, da se bom kar naenkrat prebudil in spoznal, da le sanjam in da vse krog mene ni resnično. Celih 33 mesecev sem mislil na dom, in zdaj, ko grem domov, kar ne morem verjeti, da bi bilo vse to res.

Morje je danes mirno, prvih pet dni pa je bilo razburkano. Fantje so bili bolni po celi ladji, danes pa se menda vsi dobro počutijo.

Na ladji imamo 400 bolnikov v ladijski bolnišnici. Sem pač srečen, da prihajam domov cel in zdrav. Eden izmed fantov je slep; precej takih je med njimi, ki so jih ranile kroglice in so zdaj čez in čez pokriti z obvezami; eden ima samo levo roko. Kaj neki si bodo mislili ti fantje, ko bodo prišli v Države in morda videli, da nekateri ljudje še vedno ne vedo, da smo v vojni. Brez dvoma bi nas tako spoznanje precej pogrelo, toda dejstvo da prihajamo domov nas tako prevzema, da nam je vse drugo postransko. Vsi kar nas je na ladji, ranjeni ali pa neranjeni, imamo brazgotine, morda ne take, ki jih je mogoče videti, pač pa brazgotine globoko doli v naših srcih in teh brazgotin ne more nobena stvar izbrisati ali izgladiti. Te zareze je vseka, skoraj triletno prebivanje v džunglah, vročina in potenje, prizori krvi in ognja in gledanje smrti, najbolj pa prizori, ko vidiš svoje prijatelje umirati pred svojimi očmi. Ena izmed slik, ki mi bo vedno ostala v spominu je slika aeroplana, ki je letel zraven mojega, ko smo spuščali bombe, potem se pa otepali japonskih borilnih aeroplanov celo pot nazaj. Res smo sklatili dve Zero letali, toda moji prijatelji, šest jih je bilo, niso doživeli naslednjega dne.

V hladnih valpvih so našli svojo smrt, ko je njihov bombnik padel v morje.

Dan za dnem je bila vedno ista stara povest: živeti in umreti. Nekateri so si v resnici mislili, da so bili tisti srečni, katere je doletela smrt. To lahko trdim, ker sem bil tudi sam eden tistih, ki so tako mislili. Mnogo jih je pomrlo vsled džungelskih bolezni. Mnogo jih gre domov na tej ladji, ki izgleda kakor človeški okostnjaki zaradi malarije ali pa smrtno nevarne vročinske bolezni.

Poklicali so nas pred se in nam naročili, naj bomo "good boys", ko pridemo domov. Kaj pa naj napravim? Jaz že ne vem, kaj. Za vse tiste trake, perutnice in medalje, ki jih lahko nosim, mi ni prav nič. Svežo srajco, jopič in hlače bi rad; to bi bilo zame.

Skušal bom obiskati vse tiste, ki ste mi pisali — če mi bo mogoče. (Dalje na 3. str.)

DOGODKI

med Slovenci po Ameriki

Mrs. Košnik v bolnišnici

Chicago, Ill. — Mrs. Ludwig Košnik se že par tednov nahaja v Women and Children's Hospital na Maypole in Ashland. Je hudo bolna, toda ne smrtno nevarno. Želim ji, da bi čimprej ozdravela.

Mr. Ant. Jordan odpotuje

Chicago, Ill. — Znani slovenski trgovec s hišami in zemljišči Mr. Anton Jordan odpotuje tedni v Los Angeles, Calif., kjer bo ostal kakšna dva meseca.

Pogumno dekle

Cleveland, O. — Mary Makše, stara 18 let, hčerka Mrs. Julije Makše iz 997 E. 63. St., se je ob času razstrelbe pri plinarni izkazala, da je ne oplaši vsaka stvar. Prišla je bila ravno z dela in se je pripravljala, da bo pomagala materi pri hišnem delu, ko je nastala razstrelba in v trenutku je bila hiša v ognju. Mati in hčerka sta planili na cesto. Bili sta že prej od hiše, ko se je mlada Mary spomnila, da je v sosedovi hiši 10 mesecev star dojenček, čisto sam, ker je odšla otrokova mati pred par minutami v trgovino. Mary je brez pomisleka skočila nazaj v sosedovo hišo, otroka odnesla na varno in potem izročila materi, ki je v tem času hitela proti svoji hiši, pa ni mogla več do nje.

Vzorni Waukegančani

Waukegan, Ill. — Rev. Matthias J. Hiti, župnik na slovenski fari v Waukeganu, Ill. je poslal na Msgr. B. J. Ponikvarja pri sv. Vidu ček za \$1,054.42. To je dar waukeganskih župljanov, ki so v par dneh zbrali to vsoto za ponesrečene rojake v Clevelandu. Rev. Hiti obenem izraža v imenu svojih župljanov toplo sožalje prizadetim rojakom ter preostalom sorodnikom nad izgubo njih dragih v katastrofi.

Umetnost združenih narodov

Chicago, Ill. — V chikaškem umetnostnem muzeju The Art Institute of Chicago bo 16. nov. otvorena svojevrsna umetniška razstava, prva take vrste na celim svetu. Pripravljali so jo celo leto. Od vsakega izmed 37 združenih narodov bodo izpostavili eno njegovih največjih umetnin, sliko ali pa kip. Deset izmed teh umetnin ima omenjeni zavod sam, druge si je pa izposodil. Jugoslovansko najvišjo umetnost bo predstavljala kip "Moja mati", delo hrvaškega kiparja Ivana Mestrovica iz leta 1908. Mestrovic je sedaj 61 let star. V tem delu ta kipar svetovnega slovesa združuje simpatetični realizem s pretežno klasično zamisljivo.

Smrtna kosa

Chicago, Ill. — Dne 24. okt. je umrla Mrs. Anna Mladič iz 2310 So. Millard Ave., žena pokojnega Mohorja Mladiča. Stara je bila 56 let, doma pa je bila iz vasi Britof pri Kranju na Gorenjskem. Zapuščala več odraslih otrok in drugih sorodnikov.

Naraščaj

Milwaukee, Wis. — Rojenice so se zglasile te dni pri družini Edward M. Barich, 426 So. 76th St., in Rudolph Paucek, 1202 So. 76th St., ter pri obeh pustile sinčka.

Nov grob

Milwaukee, Wis. — Dne 27. okt. je tukaj umrl John Koropec, star 72 let, rojen v Sloveniji. Bistri na Štajerskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 31 leti. Zapuščala sedem sinov in hčer.

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3360 Vine Street, Denver, (16) Colo.

2. podpredsednik: Frank J. Bradach, 2309 Nicholson St., Lockport, Ill.
Tajnik: Anthony Jerkin, 4876 Washington St., Denver, (16) Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, (16) Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Thomas J. Morrissey, 1934 Forest St., Denver, (16) Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 1849 Grove St., Denver, (16) Colo.
3. nadzornik: Anton Rupar, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Joe Blatinak, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.
2. porotnik: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
3. porotnik: Vincent Novak, Box 492, Ely, Minn.
4. porotnik: Joseph Godec, 16215 Huntmore Ave., Cleveland, Ohio.
5. porotnik: Candid Grmek, 9537 Ave. M., So. Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne račune naj se pošiljajo na glavne tajnike, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelci, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovancem, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENCI, PRISTOJATE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

IZ URADA GL. PREDSEDNIKA ZSZ

V Glasilu z dne 31. oktobra t. l. sem opazil, da je mesec november, kakor običajno, zopet posvečen meni v počast za moj rojstni dan. Zelo laskavo so se razni dopisovalci izrazili o meni in mojem delu za dobrobit celokupnega članstva Zapadne Slovanske Zveze. Čutim, da ne zaslužim vsega priznanja, kajti kar sem naredil za našo dobro mater Zapadno Slovansko Zvezo to je bila moja dolžnost, in kar se pa tiče napredka, katerega smo dosegli v teku sedmih let mojega poslovanja, ste pa odgovorni VI člani in članice, ki ste z menoj sodelovali. Za Vaše delo in požrtvovalnost, katero ste storili za dobrobit in procvit ZSZ zadnjih 7 let, se Vam vsem skupaj iskreno zahvaljujem.

Ker so za mesec november poleg rednih nagrad razpisane tudi izredne nagrade za pridobitev novega članstva, se tem potom tudi jaz osebno pridružim in sem pripravljen poslati društvu, katero bo doseglo najvišje število novega članstva v mesecu novembru, svoto \$10.00 kot poklon moje hvalečnosti in priznanja društvu, katero mi bo poklonilo najlepši dar v obliki novega članstva v mesecu novembru.

Celokupno članstvo Zapadne Slovanske Zveze je danes lahko ponosno, da smo člani in članice ene najbolj solventnih bratskih organizacij v Ameriki. Vse naše obveznosti napram našemu članstvu so točno in vestno izplačane. Razložite Vašim prijateljem in znancem, da smo mi menda edini, ki vkljub temu da se nahajamo v svetovni vojni, nismo razpisali nobenih posebnih naklad. Pojasnite ljudstvu dejstvo, da mi sploh nismo imeli nobenih izrednih assementov zadnjih 18 let. To je pač najlepši dokaz, da je naše finančno stališče na zdravi podlagi. Ako boste vse to, kakor tudi različne dobrote katere deli naša bratska organizacija, razložili svojemu članstvu, sem ugotovljen, da ne boste imeli dosti truda pridobiti jih v našo močno in solidno Zapadno Slovansko Zvezo.

V mesecu novembru se Vam nudi najlepša prilika, da si pomagata sami sebi kakor tudi do finančnega napredka Vašega društva.

Bodite mi vsi prav iskreno pozdravljeni! Vam udani
LEO JURJOVEC, gl. predsednik.

NOVEMBER IS IMPORTANT MONTH IN CAMPAIGN

Two months remaining in this year is the final period for the lodges to build up a record of new members thereby striving to win the highest possible prizes offered in the Insure The Family Campaign of 1944. The liberal cash commissions are worth working for by the individual members. To member of that lodge and certainly should give such member a feeling of make the lodge bigger and stronger is the fond ambition of every loyal grateful satisfaction that the WSA is thus maintained as a great organization.

The Association pays every energetic member for every new adult or juvenile obtained and helps feather the treasury of the lodges securing the most new members with fine prizes, but the best part of any campaign is the new blood injected into the established membership. Bringing new members into a lodge adds life to it and preserves all that the present members have constructed. Like a beautiful flower or a favorite tree the lodge must be attended to if it is to grow into something you expect to cherish and get a lot of good out of.

It is believed every member who has himself and his dear ones enrolled in the WSA wants to keep alive, and make grow bigger and better, this organization which protects his loved ones. So, for this reason we are confident that the membership individually and as a whole will rally in the next two months and see to it that a record number of new members are enrolled in the Insure Family Campaign.

The writer suggests that real soliciting and campaigning for new members be started in this month of November, a month set aside to honor our Supreme President, which is his birthday month. To pay deserving tribute to a real leader who has served so well and faithfully all the members of our Association are called upon to present him with a gift of as many as possible of "Birthday Greeting Applications" of both adult and juveniles—or whole families—this month.

We must admit that the campaign is lagging behind the figures of previous years and it is hoped that every member will endeavor in the month of November to get in one or more new members.

The Fraternal Voice last week carried the announcement of special awards for the month of November, as well as a list of commissions and prizes. These will no doubt be repeated within the month. To work! brothers and sisters. GET A MEMBER IN NOVEMBER!

Many lodge secretaries and other officers have asked that members be requested to attend the November meeting of their respective lodge and be prepared without fail to attend the Annual Meeting in December—the important session of the year. Plans for the coming year are to be formulated and officers elected. We make a hopeful prediction that the year 1945 will be the year of Peace, and fraternal organizations will be an important factor in the post-war plans when we must get back to normal life. So won't you attend the meetings of your lodge in the next two months to help prepare for better days for you and all of us?

ZSZ ENGLISH SECTION

NINTH MEMBER OF THE W. S. A. REPORTED KILLED IN ACTION

We received the very sad news from Mr. and Mrs. Louis Krantz of Lafayette, Colorado that their beloved son, Second Lt. John Phillip Krantz, was killed in action October 20th somewhere in southern France. He had been overseas since January of this year and had participated in the Anzio beachhead engagement and other action in Italy before going into southern France with the invasion forces.

In one of his letters he stated that he had been recommended for the Silver Star for wiping out a machine gun nest and killing the six Germans who were commanding it.

In the last letter that Mr. and Mrs. Krantz received from their son, dated September 30, he was a technical sergeant but the war department message stated he was a lieutenant. It is thought that he must have been promoted to his rank in action.

Lt. Krantz was born in Lafayette and would have been 24 had he lived until November 7. He graduated from Lafayette high school in 1938 and from the University of Colorado in 1942.

Memorial High Mass was offered on October 30, 1944 at St. Ida's Catholic Church at Lafayette.

Survivors besides his parents, who live on West Emma Street, are a brother, Louis Jr., who is a private first class in an artillery unit in France, and two sisters Josephine and Frances. Miss Josephine Krantz has a government position in Washington, and Miss Frances Krantz lives at home with her parents. The entire family belongs to the Western Slavonic Association, and to said family we extend our heartfelt sympathies.

Trail Blazers Lodge No. 41

Denver, Colorado

Our readers haven't heard from us in these columns for sometime, but we are not asleep by any means. The fact that we have built our membership to 274 adults and 370 juveniles shows that somebody has been on job. True, only a few have accomplished this magnificent record, but we are hopeful that 110 more Trail Blazers will each bring in one new adult or juvenile before the campaign closes on December 31 to bring our present number of 90 to 200. If we do this we will be certain to win the first prize of \$50.00 and the capital award of \$250.00 which will make our treasury \$300.00 richer.

We ask all Trail Blazers to be sure and get those members they have had in mind for some time during the month of November so that we may do our share in paying respect and honor to our friends and brother, Leo Jurjovec, Supreme President of the WSA.

Trusting that you will do your lodge that little favor, we now ask you to attend the meeting on Thursday, Nov. 23. Your presence is very urgent.

War Bond Given Free In December

Every Trail Blazer within reach of the Slovenian Hall is requested to be present at the Annual meeting on Thursday, December 28. It is very important that you are present because the 1945 plans of your lodge are made up at this meeting. Officers salaries, meeting place and date are decided, and many essential things for your lodge's progress are arranged. The most important item on the program will be the election of officers for the ensuing term. Your privilege is a voice and vote in the affairs of your own lodge, so we urge you to be present.

A \$25.00 U. S. War Bond will be given away absolutely free to some member present at the meeting on December 28th. GET A MEMBER IN NOVEMBER — and another in December.

The Directors and delegates chosen to represent our lodge at the Slovenian Home, Inc., Convention on December 3rd, are: George Miroslavich, Anton Luka, Joseph Shaball, Edward Krasovich and Agnes Kucel. Alternates are: Jennie Marr, Frances Kucel and Frank Kalcevic.

DRUŠTVO SV. KATARINE ST. 29 ZSZ

Cleveland, O.

V človeškem življenju pridejo kdaj usodopolni trenutki, ki na mah uničijo vse lepe nade in načrte. Tako se je zgodilo tudi mnogim ljudem v okolici osrčja slovenske naselbine na St. Clairju in v bližini cerkve sv. Vida.

Na dan 20. oktobra, okoli tretje ure popoldne je namreč hipno nastala strašna razstrelba, ko se je razletel tank s plinom, last East Ohio Gas Co. med 61. in 62. cesto severno od St. Clair Ave. Plamen je švilgal do neba in ogenj je bliskoma zajel bližnja stanovanja in poslopja, tako da so bile vse hiše v okrožju na poldrugo miljo takoj v plamenih. Ta katastrofa je zahtevala do 200 človeških bivališč in okoli 150 je bilo mrtvih. Ker je bilo o vsem tem v Am. Slovincu že poročano, zato ne bom nadalje opisovala grozote tega požara, pripomnim naj samo, da je ta nesreča zadela tudi dve naši članici, sestro Jennie Lesar in hčerko. Dobro pri tem pa je bilo, da so bili vsi člani te družine, to je omenjeni dve pa še oče in ena hčerka, izven doma in so si tako ohranili vsaj malo življenja, kajti njihova hiša je bila v neposredni bližini usodnega plinskega tanka. Lahko si predstavljamo, kako so se počutili ti ubogi ljudje, ko so se po trudopolnem delu kot po navadi vračali domov, ali svojega lepega doma niso več našli, ampak le kadeče se razvaline. Sestro Lesar kličem: pogum, vse se bo počasi poravnalo, saj po nevihti sije sonce! Naj še pripomnim, da so Lesarjevi imeli zelo lep vrt, ki ga je moral vsak občudovati.

Zadnjih par mesecev je naše društvo dobro napredovalo; pridobili smo 5 članov v odrasli in 10 članov v mladinski oddelci. V odrasli oddelci so pristopili sledeči: Mlakar Mary, Koprivec Vida, Smrtnišnik Anna, Kainec Antoinette in Florjančič Paul. Dobrodošli v našo družbo! Postali ste člani dobre organizacije ZSZ, ki vam bo stala na strani v slučaju bolezni ali druge nesreče.

Ampak delo za nove ne sme zaostati, zato, pridne agitatorice, le tako naprej in vaš trud bo bogato poplačan. Do sedaj so bile med najbolj delavnimi Anna Svigel, Josephine Mlakar in Mary Krajc. Kje ste pa še vse druge? Pomnite, da pri društvu ni zastoj pregovor, ki pravi: Vsi za enega in eden za vse. To pomeni, da bi moral vsak član nekaj storiti za napredek društva.

Naša predsednica Johanna Mervar je že poročala, da bo naše društvo priredilo veliko plesno veselico na soboto večer dne 18. nov. v Slov. Nar. Domu na St. Clair Ave. Zato je bilo na zadnji seji sklenjeno, da mora vsaka članica za omenjeno prireditev vzeti eno vstopnico, ki stane 50c. Ker smo vse enakopravne pri društvenih ugodnostih, ni več kot prav, da približno enako tudi prispevamo za svojo blagajno. Vse naše članice kakor tudi članstvo sosednjih društev ZSZ prav prijazno vabimo, da posetite to našo veselico. Zapomnite si toraj: v soboto večer 18. novembra, to je ta mesec, in pridite. Za ples bo igral Pete Srnicek orkester.

Pozdravljeni in na svidenje!
Frances Ponikvar, tajnica.

IZ URADA DRUŠTVA SLOVAN ŠT. 3 ZSZ

Pueblo, Colo.

Važno naznanilo. Vse članice prosim, da se gotovo udeležite naše društvene seje, ki se bo vršila v nedeljo 12. novembra ob 9. uri popoldne v dvorani sv. Jožefa. Ker bo zelo važna seja, vas pričakujem v obilnem številu.

Jos. Spiller, tajnik.

DEVETI ČLAN ZSZ PADEL ZA DOMOVINO

Od Mr. in Mrs. Louis Krantz, iz Lafayette, Colo., smo prejeli žalostno vest, da je njih ljubljeni sin, poročnik John P. Krantz, dal svoje mlado cvetoče življenje za našo domovino, in sicer dne 20. oktobra t. l. na južnem Francoskem.

Bil je v Evropi od meseca januarja t. l. in se je vojskoval po raznih krajih v Italiji predno je bil odposlan v južno Francijo. V enem svojih pism je poročal, da je bil priporočen za srebrno zvezdo zato, ker je postrelil šest Nemcev, ki so streljali iz strojne puške na naše fante.

Pokojni sobrat poročnik Krantz je bil rojen v Lafayette, Colo., 7. novembra 1920 in je izdelal osnovne in višje šole v omenjenem mestu in naposled je napravil izpit v Boulderju, na

Coloradoški univerzi in sicer v letu 1942.

Sobrat Krantz je bil jako prijazen mladenič in nadvse vesele narave. Rad je bil v veselju in se vedno udeležil plesnih vesellic v Slovenskem Domu v Denverju. Zato ga bomo še bolj težko vsi pogrešali, ki smo prišli z njim v dotiko in ki smo ga videli na vseh naših veselicah.

Vsa Krantzova družina spada v dr. sv. Martina št. 1, v Denverju, zato se je nekoliko članov ZSZ iz Denverja udeležilo spominske maše, ki je bila darovana dne 27. oktobra v Lafayette, Colo.

Pokojni John P. Krantz zapušta žalujoče starše, Mr. in Mrs. Louis Krantz, enega brata, Pfc. Louis Krantz, Jr., ki se tudi nahaja pri artileriji na Francoskem, ter dve sestri, Josephine in Frances. Prva dela za vlado Zdr. držav v Washington, D. C., zadnja je pa pri svojih starših doma.

V imenu ZSZ izrekamo žalostno Krantzovi družini naše globoko sožalje in sočutje, pokojnemu poročniku pa želimo mirnega počitka v tuji francoski grudi.

Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi berite novice iz vaše naselbine. Poročite novice in dogodke v "Am. Slovincu".

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

goče. Ne vem namreč, kako dolgo bo trajal moj dopust. Pri očetu bom ostal kar najdalje, ker je že tako dolgo, odkar sva se nazadnje videla in od takrat se je marsikaj dogodilo, tako da se bova pogovarjala ure in ure. Pričakujem, da bom v Chicagi nekako v sredi novembra. Vso srečo želi vsem

"Vic".

SPOROČITE MI!

Vancouver, B. C.

Danes smo prejeli časopis Am. Slovenec in nas je pretreslo do skrajnosti, ko smo brali o strašni katastrofi v Clevelandu. O njej smo bili že prej obveščeni po radiu, toda brez kakih podrobnosti, in mislili smo si, da morda ni tako hudo. Ali ko sem videla zdaj poročilo v časopisu, pa kar preiščujem, kam bi se obrnila, ali naj pišem na strica Antona Grdino ali na brata Jožeta Grdino ali na druge sorodnike. Kakor časopis piše, so naši sorodniki izgubili hiše in morda celo smrt našli v ognju. Kam se naj obrnem? Prosim prijatelje, naj mi kaj več sporočijo, kaj se je zgodilo z našimi in kje so. S strahom sem pomislila na mojo teto, Grdinovo mamo, kaj so v svoji visoki sta-

rosti učakali. Vsi sorodniki so mi pred očmi, ker večinoma so nastanjeni ravno sredi tistega kraja, ki je bil najbolj prizadet od eksplozije. Naj nam kateri sorodnikov, ki to čita, popiše malo bolj obširno, kaj je z enim in drugim. Moj mož ima tam brata Franka Žitka in njegovo družino; tudi ima setro z družino, Mr. in Mrs. John in Anna Novak. Moji sorodniki so pa vsi kar jih je iz Grdinove rodbine in jih je kar par ducatov in vsi so naseljeni med 60. in 64. St. in St. Clair Ave. Oh, to je moralo biti nekaj strašnega.

Naše največje sožalje našim sorodnikom in vsem našim ponesrečenim Slovincem.

Mrs. J. A. Žitko,
796. Keefer St.,
Vancouver, B. C.

Uredn. pripis. — V našem prvem poročilu, ki je bilo spisano na podlagi telefonskega razgovora na dan nesreče in splošnega skrajnega razburjenja, je bilo nekaj pomot in nečnosti, kar pa vsak lahko razume. Kasneje smo dobili in priobčili točna poročila. Jože Grdina piše, da mu je hiša ostala. V clevelandskih listih tudi beremo naznanilo, da pogrebni zavod Anton Grdina in Sinovi spet posluje. Skoraj gotovo je Mrs. Žitko med tem časom prejela že podrobna poročila od svojih ljudi.

VZDRŽUJTE DOBRE ZVEZE Z NAŠIMI ZAVEZNIKI!

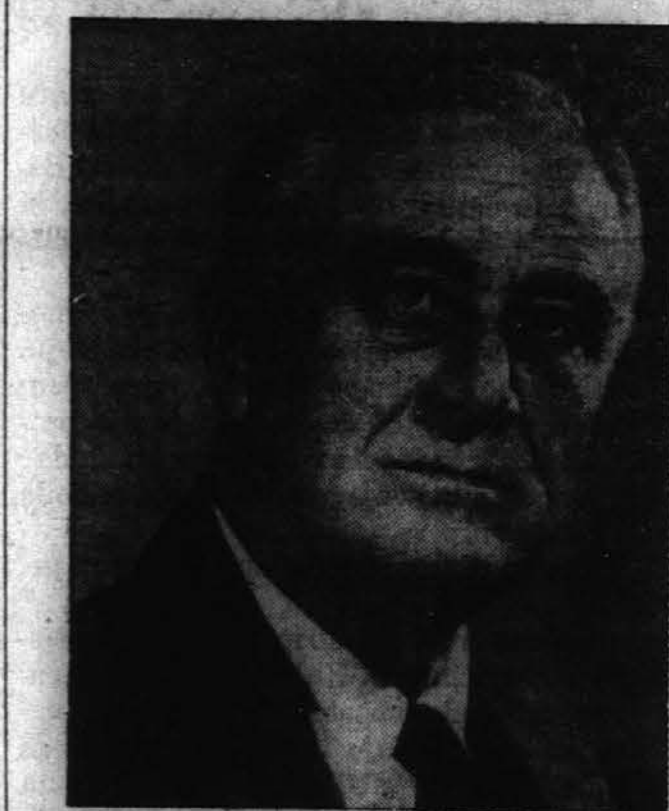
Roosevelt pomeni...

Izkušnost, dalekovidnost, hrabrost in neodvisnost

VOLITE ZA TA

ROOSEVELTOV TIKET

NAPRAVITE KRIŽ V DEMOKRATSKEM KROGU

ON BO ZMAGAL IN PRIDOBIL MIR

POGLEJTE na sezname mož in fantov, ki služijo v armadi in mornarici. Tam najdete vzrok, zakaj matere, očetje in žene čičaškega okrožja lojalno podpirajo Predsednika.

Te družine vedo, da je Predsednik zagotovil najboljšo oskrbo za njihove vojake, mornarje in marinerje v zgodovini sveta. Vedo, da Predsednik pogumno vodi narod od napada na Pearl Harbor, skozi vse do zmage. Oni vedo, da je Predsednik najbolj sposoben, da doseže zmago in prevede naše fante nazaj domov, kakor hitro mogoče.

Izkušnost! Dalekovidnost! Pogumnost! Neodvisnost! To so kvalitete, ki določajo Predsednika v tej borbi. To so kvalitete, ki dajejo jamstvo, da vaši boreči se morje se bodo vrnili v pristo Ameriko — v Ameriko priložnosti, gotovosti in prosperitete!

Zato bodo ljudje velike čičaške okolice volili Predsednika Roosevelta in njegovo administracijo dne 7. novembra. To je tudi vzrok da apelirajo tudi na vas, da tudi vi volite za Predsednika Roosevelta.

ZA SODNIKE NA MUNICIPALNEM SODIŠČU (je poseben balot)

William V. Daly	Joseph H. McGarry	John Gutknecht
Mason S. Sullivan	Eugene J. Holland	Edward P. Luczak
John R. McSweeney	Frank E. Donoghue	Cecil Corbett Smith
Victor A. Kula	N. J. Bonelli	Samuel Heller

VOLITE DEMOKRATSKO V TOREK 7. NOVEMBRA

DEMOCRATIC

For President of the United States
FRANKLIN D. ROOSEVELT
Hyde Park, New York

For Vice President of the U. S.
HARRY S. TRUMAN
Independence, Missouri

For United States Senator
SCOTT W. LUCAS
388 S. Plum Street, Havana

For Governor
THOMAS J. COURTNEY
5353 N. Sheridan Road, Chicago

For Lieutenant Governor
EDWARD C. (TED) HUNTER
5224 E. Dr., Loves Pk., P.O. Rockford

For Secretary of State
EDWARD J. BARRETT
1024 Hibbard Road, Wilmette

For Auditor of Public Accounts
WILLIAM VICARS
711 S. Vermillion Street, Pontiac

For State Treasurer
EARL W. MERRITT
920 W. Main Street, Salem

For Attorney General
SVEINBJORN JOHNSON
1007 W. Church Street, Champaign

For Clerk of the Supreme Court
CASIMIR GRIGLIK
7035 N. Ionia Avenue, Chicago

For Representative in Congress—State at Large
EMILY TAFT DOUGLAS
935 E. 60th Street, Chicago

For Clerk of the Appellate Court
SHELDON W. GOVIER
515 W. 107th Street

For Trustee of the Sanitary District of Chicago
JOHN J. TOUHY
3255 W. Washington Blvd.

J. L. FRIEDMAN
2935 W. Augusta Blvd.

JOHN A. SZUMNARSKI
5000 W. Parker Avenue

NEAL T. KELLEY
5201 N. Drake Avenue

For State's Attorney of Cook County
WILLIAM J. TUOHY
1044 W. Loyola Avenue

For Sheriff of Cook County
MICHAEL F. MULCAHY
8000 S. Langley Avenue

For Recorder of Deeds of Cook County
EDWARD J. KAINDL
921 N. Sacramento Blvd.

For Clerk of Superior Court of Cook County
HENRY SONNENSCHNEIN
2406 S. Ridgeway Avenue

For Clerk of the Circuit Court of Cook County
JOHN E. CONROY
3600 S. Loomis Blvd.

For Coroner of Cook County
A. L. BRODIE
1539 S. Trumbull Avenue

Preizkušena ljubezen

Roman. — Iz francoščine prevedla K. N.

Dobro vzgojen mož ne bi bil nikoli tako ravnal. Če bi že bil ljubosumen, če bi se bal, da je pisala kakšnemu tekmeču, bi ga skušala razumeti. Saj je vendar ne ljubi, kakor ji je bil tako zaničljivo dejal... Moški, ki ne ljubi, vendar ni ljubosumen.

Ob tem problemu so se ustavile njene misli. Skušala ga je popolnoma razčleniti: Hm, ljubosumnost... Ali je možki lahko ljubosumen, čeprav ne ljubi? Domisljavec, kakršen je njen mož, utegne biti ljubosumen zaradi užaljenega samoljublja ali pa iz strahu, da se ne bi zdel smešen! Koliko je zakonskih mož, ki so na svoje žene ljubosumni, čeprav ljubijo druge! Zavest, da bi jih žena utegnila varati, rani njihovo moško samoljublje. Nekateri pa mislijo, da je žena njihova lastnina, kakor denar ali kos pohištva. In kakor za stvar, ki jo kupijo, se boje za ženo, samo iz nekakšne lastninske grabežljivosti...

Ali pusti trgovec, da mu vlomijo v trgovino? Ne. Zakaj bi torej človek, ki je svojo ženo kupil, pustil, da uživa njeno ljubezen še kdo drugi razen njega?

Orana se je tako po malem prepričala, da je njen mož ne ljubi. In ker je ne ljubi, tudi ni ljubosumen; če je pa vseeno ljubosumen, so zbudila v njem to strast druga čustva in ne ljubezen. Ali jo je sploh Miguel skušal prepričati, da je narobe? Kaj še! Zabrutil ji je odkrito, da je ne mara...

Hkrati se je zavedela, da se ni bila pravkar toliko razburila zaradi nevljudnosti svojega moža, kakor zaradi razočaranja dobre vere, da bo naposled prišel trenutek, ko ji bo Miguel odkril svoja čustva, če bi ji namignil, da je prebral pismo iz strahu, da je namenjeno komu drugemu... Strah pred izdajo bi bilo sladko opravičilo za mlado ženo.

Prav za prav je zdaj imela, kar je hotela. S svojo jezo je pripravila moža tako daleč, da ji je naposled odkrito priznal, da je ne ljubi. Ona, nespametnica, pa je pričakovala čisto drugačne izpovedi!

Mladi Španec je bil pa najbrže tako domisljiv in samoljuben, da še opazil ni, kaj pričakuje njegova mlada žena. In tako je Orano spet razočaral...

Upajoč, da bo s svojim pismom odprla vrata nežnim, spravljivim besedam, se je spotaknila ob brezsrčnost svojega moža... tega tujca! Ne samo enkrat, pogosto je že opazila, da je njegovo srce zdaj do nje hladno in brezčutno.

Kako naj si sicer razloži vse njegove muhe in muhice? Kolikokrat je prišel domov veder in dobre volje, kakor hitro je pa zagledal njo, se je zresnil. Pogosto je obdaval njej nasproti, ne da bi ji bil privoščil dobro besedo. In če ga sama ni prišla pod roko, kadar sta se vračala iz gledališča ali kina, ni tega sam nikoli poskusil; res, prav nič si ni želel njene bližine. Zvečer je pa menda komaj čakal, da bo sam. Pogosto se je pričel, takoj ko sta prišla domov, leno pretegovati in zehati:

"Že spim od utrujenosti. Menda mi ne boste zamerili, če vas pustim samo? Lahko noč!"

In odšel je, ne da bi se bil zmenil zanjo. Ali ni to kar žaljivo za dvajsetletno ženo v medenih tednih?

"Zdaj razumem," je naposled sama pri sebi vzdihnila Orana, "zakaj izkušeni ljudje tako odsvetujejo sklenitev zakona, kjer nista oba zakonca iste narodnosti. Jaz, Francozinja, sem nežna, ljubezniva in mirna. On pa? Pravi, vročerkvni Španec, je preživahen in pretrmast. Trmast, kakor so včasih trmaste španske mule, saj jih ne zlepa ne izgrda ne spraviš naprej, če si v tepejo v glavo, da hočejo počivati."

Noč, ki jo je preživela Orana po Miguelem odhodu, je bila ena izmed najhujših v njenem življenju. Mlada žena ni vedela, ali bi se jezila ali jokala. Zdelo se ji je, da sovraži Miguela, toda ob misli, da bi se utegnili 'tam v Švici' zaljubiti v kakšno

drugo, ji je hitreje pognalo kri po žilah. Proti jutru se je odločila, da bo najbolje, če se ravna po moževem nasvetu in za nekaj tednov odpotuje domov, k staršem.

XLIII

Orana je tisto jutro poslala svoje posle na 'začasne počitnice', sama je pa odpotovala v Jachereš.

V vlaku, hitečem proti domu, se je nehoti spomnila na svoje potovanje po isti progi, pred nekaj meseci. Tedaj se je s svojim možem peljala v Pariz, pričakujoč razjasnitve tisoč skrivnosti. In kaj je dočkala? Zatopljen v svoje misli, se ni niti enkrat ozrla skozi okno. Ko je opazila, da se vozijo po polju, je bila skoraj že na cilju.

Kaj bodo dejali njeni starši, ko jo bodo tako na lepem zagledali doma? Kaj bo rekel njen oče, ki se je tako upiral njenemu načrtu?

Bog ve, ali bo očital 'vsiljivemu tujcu', da ni storil drugega, kakor izvalil njegovo ljubljenost hčer izpod domače strehe, potlej jo pa zapustil samo in nesrečno?

Za trenutek je Orana pomislila na možnost, da sploh ne bi izstopila na domači postaji, temveč da bi se peljala dalje, daleč, daleč, od tod.

"Rada bi bila nekje, kjer me ne bi sleherna stvar spominjala na dogodke, ki sem jih preživela," je pomislila sama pri sebi in žalostno vzdihnila.

Hkrati se je pa zavedela, da ne more uresničiti tega načrta, in sicer iz čisto preprostega vzroka ne: ker nima dovolj denarja. In četudi bi si denar izposodila, bi bilo grdo, če bi s takšno nenadno odločitvijo še bolj razburila svoje starše.

Odločila se je, da bo staršem, če le mogče, prikrila resnico o svojem življenju. Molčala bo, tajila bo resnico, predvsem materi, ljubi, mili mamici, ki je nje prestrašeni obraz videla v duhu vselej, kadar se je spomnila svojega nenadnega odhoda z Miguelom.

"Uboga mama!" je zašepetala sama pri sebi.

In njeno srce se je ob misli na mater stisnilo v nemi žalosti. Kako rada bi njej zapupala svojo skrivnost, toda če ji hoče prihraniti razočaranje in žalost, bo morala molčati. Samo v mislih je lahko klicala na pomoč njo, ki jo kličejo tudi srca moških, kadar trpe v resnični žalosti...

Težko je popisati veselje Cadreronovih, ko sta zagledala na pragu jedilnice vitko postavbo svoje hčere. Njen nepričakovani prihod ju je sicer nekoliko presenetil, toda njuno veselje je bilo tolikšno, da nista utegnili vpraševati, zakaj se je tako nenadno vrnila domov. Sedli so za mizo, in sluga je prinesel še krožnik in pribor za 'mlado gospo'.

Med obedom je naposled gospa Cadreronova vprašala:

"Kako to, da si se tako na lepem odločila? In kje je tvoj mož?"

"Saj sem vama že povedala," je nekoliko živčno odgovorila Orana. "V tujini, v Švici. Moral je nenadno odpotovati k svojemu šefu."

"K šefu?"

"Da. Nič drugega ne vem o tem. Na poslaništvu, menda, ali pa na konzulatu."

"Orana, ali ni tvoj mož v službi na konzulatu?" je nekoliko začudeno vprašala gospa Le Cadreronova.

"Kaj vem. Nikoli ga ne izprašujem o njegovi službi."

"Toda to bi ti vendar moral sam povedati!"

"Hm, vem samo, da ima dela čez glavo... Mislim si, da je njegova naloga skrbeti za španske interese na Francoskem," je negotovo odgovorila mlada žena.

"Španske interese na Francoskem, do bro. A v Švici?"

(Dalje prih.)

BOJI V HOLANDIJI NADALJUJEJO; PATTON ZAČEL Z NOVO OFENZIVO

(Nadaljevanje s 1 strani)

in Porenja. Cela mesta stalno gorijo in silne množine dima se vane stalno po vseh pokrajinah ob Reni.

Rim, Italija. — Na italijanski fronti se je nebo razščičilo in nalivi so jenjali. Zavezniki popravljajo svoje pozicije, a vzelo bo več dni, da se bo zemlja osušila, da bo možno premikanje opreme.

Moskva, Rusija. — Najnovejša ruska vest je, da so ruski tanki priropotali v madžarsko prestolno mesto Budapešt. V ponedeljek večer so bili ruski oddelki samo še dve milje od središča mesta, kjer ob bregovih Donave še branijo mesto nazisjski oddelki. V mestu samem vlada panika. Vsi bogatejši sloji so pobegnili iz mesta. Med ostalim prebivalstvom pa divja je nemiri in poulični spopadi. Ljudstvo vidi, kam jih je privedlo zavezništvo s Hitlerjem.

Demonstranti po ulicah zahtevajo mir, a predstavnikov ki naj bi govorili v imenu naroda ni nikjer, ker so pobegnili. Mesto gori na več krajih, popolna okupacija mesta bo dosežena vsak čas.

Po zasedbi Budapeste se bodo ruske kolone napotile naprej proti Avstriji, proti Dunaju, od katerega so zdaj še dobrih 148 milj.

Na severni fronti imajo Rusi nove uspehe. Nad Varšavo so osvojili več mest in vasi. Tudi v Vzhodni Prusiji imajo Rusi nove uspehe. Toda večjo pozornost, kakor v Prusiji in okrog Varšave zdaj posvečajo vsi ofenzivi na Madžarskem, ker od tu po donavski nižavi znajo motorizirani oddelki z veliko naglico prodrati preko Avstrije v Bavarsko in nato od juga gori proti Berlinu. Na ta način bi Nemčijo prerežali na dva dela in to bi nemško usodo hitro pospešilo, kakor vojskovanje proti utrjenim črtam.

Pomagajte lajšati gorje!

Naši fantje in moške, ki so padli v roke sovražniku in se nahajajo zdaj za žičnimi ograjami po tujih deželah, potrebujejo naše pomoči. Njim je vsak dan 100 ur dolg, in vsaka ura ima zanje 600 minut. Potrebujejo knjige, da berejo, pa tudi, da nadaljujejo svoje pretrgane študije, potrebujejo opremo za vsako vrstne igre in razne lastne domače predstave po ujetniških taboriščih.

Pomagajmo zdaj!

V krajih, ki jih je prej imel zasedene sovražnik, je zemlja zdaj spet prosta, da rodi za svoje domače prebivalstvo. Toda, kako bo rodila, če ljudje niti semena nimajo več?

Pomagajmo zdaj!

Naši zavezniki potrebujejo medicino in zdravniških instrumentov in vsake vrste bolniških in zdravniških potrebščin.

Pomagajmo zdaj!

Po deželah, kjer divja ali je divjala vojna, so ljudje ostali brez vsega. Nimajo ne domov, ne živine, ne obleke, ne živil. Pozimi bodo prezebali in stradali. Ozirajo se proti Ameriki.

Pomagajmo zdaj!

Naši lastni fantje pri vojaki, tu in prek morja, imajo U. S. O. središča, ki jim vsaj nekoliko nadomestujejo dom. Ta središča so odvisna od naše pomoči.

Pomagajmo zdaj!

DARUJTE VELIKODUŠNO ZA SVOJ

Community and War Fund

IZSEL JE

VELIKI ANGLEŠKO-SLOVENSKI Besednjak

ki ga je spisal in izdal

DR. F. J. KERN

To je najpopolnejši angleško-slovenski besednjak z angleško izgovarjavo. Po tem besednjaku so popravljali. Zda je besednjak na razpolago.

STANE S POŠTNINO \$5.00

Kar je poslali s naročilom. Tisti, ki ga želijo dobiti, naj tako pišejo ponj na naslov:

KNJIGARNA AM. SLOVENEK
1849 W. Cermak Road, Chicago 8, Illinois

ZLATA KRONA

Pravljica. — Napisal Ivan Česnik.

"Izpolnil sem obljubo, oče. Izpolnite jo tudi vi, ostanite mož-beseda in mi dajte Lenčiko!"

"Seveda moram ostati mož-beseda, in če me bo zaničevala vsa dolina."

"Tako je prav, Urban!" je pritrdil Zalar.

"Se nekaj, oče. Dano mi je na izbiro, ali ostanem v tem gor-skem kraju ali popeljem svojo Lenčiko daleč v tujino, kjer so velika mesta, bogastvo in razkošje. Kraljičina mi ponuja polovico, kraljestva. Govori, dekle moje! Izbiraj, Lenčika!"

Pogledalo ga je dekle, ob-jelo, in iz duše mu je prikipel klic:

"Ne v tujino, Boštjan! Doma ostaniva, kjer nama je cvetela ljubezen, kjer se nama je rodila sreča. Tebe ljubim, o-četa ljubim tudi. Zato ostanem."

"Prav je tako, Lenčika!"

Sedli so k mizi in kraljičina ž njimi. Jedli so in pili ter se veselili. Boštjan je pripovedoval o svojem potovanju po kraljstvu vil. Vsi so ga poslušali in se čudili njegovemu junaštvu.

Do jutra so bili skupaj. Ko je pa zašla luna in so jele ugašati zvezde na nebu, se je poslovila kraljičina.

"Kraljičina, jaz te spremin. Ne pustim te rad brez varnega spremstva na daljno pot," je menil vrli Boštjan. V naglici se je preoblekel zočet v žamet in svilo ter odšel.

"Vrni se skoro, dragec!"

"Kmalu, kmalu, dekle moje."

Odhajaje je še vedno mahal z roko v pozdrav, kraljičina se je smehljala, oče Urban je stal na pragu in mrmljal:

"Ni napačen fant. Kdo bi bil mislil!"

"I, seveda ni napačen. Sto mojih Francetov odvaga," je trdil Zalar.

"Oče, že zopet me devate v nič. Ni prav tako!"

Zalar je pogledal v dolino, kjer so se vlačile rosnate megle, pogledal na gore, katerih vrhovi so se zlatili od jutranje zarje in se je smehljajal.

Kaj naj vam še povem? Ali naj govorim o veselju, ki je zavladalo na kraljevem dvoru, ko se je vrnila kraljičina z rešiteljem? Moje pero ni možno opisati srčne radosti, sijajnih poedin in svečanosti, ki so se vršile na čast Boštjanu in rešeni devici. Zato rajši molčim o tem in pripovedujem o svatbi Lenčikini in Boštjanovi.

To ni bila svatba, kakor so običajne svatbe v zagorskih vaseh. Oče Urban je hotel pokazati, da se mozi njegova rci, najbogatejšega kmeta v vasi. Povabil je na pojedino polovico vaščanov in gospoda župnika, povabil vso žlahto do šestega kolena. Svatba je bila nad vse sijajna, kakor je niso pomenili starci po desetih župnijah. Ambrož je bil starešina, tako je želel Boštjan. In skrbel je za zabavo in smeh, skrbel za polne mize in majolike, skrbel za godbo in napitnice.

Med svati sta sedela Boštjan in Lenčika, žareči, radostnih lic. Nevesta je imela na glavi venec iz belih, modrih in rdečih rož, ki so ga spletile vile, in ženin je imel za klobukom šopek gorskih cvetk, ki so mu jih poklonile bele žene. Od stropa je visel bujno zelen in duhteč venec, v aredi pa je blestela zlata krona. Pogosto so se ozrle nanjo oči. Pač mnogo navzoče dekle je iz dna srca zahrepenelo ob tej priliki po ženinu, ki bi jo ljubil z enako močno ljubeznijo kakor ljubi pastir Boštjan svojo dobljeno družico življenja.

In zabobnel je bas, zadonel klarinet, zapele so cimbele. Mladina je zaplesala, še stari so se vzdigovale pete in spomin jim je potekel v stare lepe čase, ko so bili še sami mladi, čili in polni življenja. Plamtela so lica, noge so bile ob pod, frfrala so pisana krila, vrteli so se klobuki z zavihanimi krivci.

Odplesali so mladi pari, vrtili so se za mize in krepčali z jedjo in pijačo. Tedaj je vstal stari Ambrož, si pogladil sivo brado in vzdignil majoliko v znamenje, da hoče govoriti. In izpregovoril je resno in dostojanstveno:

"Dragi znanci in prijatelji, velespoštovani svatje! Veliko sveta sem prehodil. Videl sem čarobno lepoto ciganskih deklet, poslušal njih zveneče popevke; prehodil sem širne ogerske planjave, bil sem s Turki, pretepal z razbojniki, toda kaj tako lepega nisem še doživel v svojem dolgem, trudoplnem življenju. Videl sem svatbe, veličastne, bogate in sijajne, a take še ne. Danes praznujemo dan plačila, plačila za zvestobo, ljubezen, junaštvo. In junaštvo, hrabrost, pogum sem že ljubil zmlada, ljubil in spoštoval jih bom do groba. Niso ga rodile naše gore, ki bi mu bil podoben, ni ga rodilo naše polje, ki bi mu bil enak. Rešil je kraljičino, zahteval ni plačila. Hotel je ostati na domači grudi, ljubiti svojo dekle in mu biti zvest do smrti. Pozni rodovi bodo govorili o njem, pozni rodovi ga bodo slavili. Zlata krona jim bo pripovedovala povest o njegovi neustrašenosti in njegovi ljubezni do Lenčike, njegove neveste. Koliko bolj ga moramo počastiti mi v svojem krogu. Napijam mu in mu kličem: Na mnoga leta! Živel ženin Boštjan!"

(Dalje prihodnjič)

Michael Trinko in Sinovi

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

Pleskarji in popraviljači ometa in sten.

2114 W. 23rd Place, Chicago

Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovencem priliko in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK

in

KIRURG

Urad:

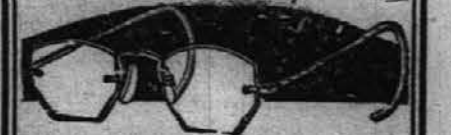
1901 West Cermak Road

CHICAGO

Telefon Canal 4918

Residenčni tel.: La Grange 3966

1-3 in 7-8 P.M. razen ob sredah

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnje

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue

Telefon Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9

zjutraj do 8:30 zvečer.